

DOI: <https://www.doi.org/10.36719/2663-4619/79/117-121>

Turqut Mayis Hacızadə
Azərbaycan Dövlət İqtisad Universiteti (UNEC)
magistrant
turqut041@gmail.com

HEYVANDARLIQ TƏSƏRRÜFATLARINDA MÜHASİBAT UÇOTUNUN NƏZƏRİ VƏ PRAKTİKİ ƏSASLARI

Xülasə

Heyvandarlıq təsərrüfatlarında mühasibat uçotu və auditin təşkili üçün ölkəmizdə mühüm addımlar atılır. Bu təsərrüfat sahəsində muhasibat uçotunun və auditin təşkilinin metodikasının və praktiki qaydalarının öyrənilməsi kənd təsərrüfatı və aqrar sahədə mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Müasir dövrdə heyvandarlıq təsərrüfatlarında resursların idarə edilməsi və şəffaflığın təmin olunmasında mühasibat uçotu və auditin rolu danılmazdır. Lazımı informasiya mənbələrinin araşdırılması və təhrif edilmiş mənbələrin aradan qaldırılması, həmçinin təsərrüfatda olan statistik rəqəmlər üzrə uçotun aparılması bu fəaliyyətin tənzimlənməsində lazımı faktorlardır. Heyvandarlıq təsərrüfatlarında uçot sənədlərinin hazırlanması, sənəd dövriyyəsinin təşkili və idarə edilməsi yaxşı mənimsənilmiş mühasibat uçotu prosesi əsasında mümkündür. Bunun üçündə ölkə regionları ərazilərində aparılan təsərrüfat təcrübələrinə nəzər salmaq lazımdır. Digər ölkə təcrübələrində hesab uçotu sənədlərinə nəzər yetirərək, ölkəmizdə tətbiq etmək daha effektiv olardı. Məhz mövzumuzun aktualıq prinsipidə sırf heyvandarlıq təsərrüfatlarında mühasibat uçotunun və auditin təşkilidir.

Heyvandarlıqda əmək vəsaiti sərfi birinci növbədə amortizasiyanın hesablanması və təmir fonduna ayırmalar üzrə sənədlərdə qeyd olunur. Sənəd formaları bitkiçilikdə əsas vəsaitlər üzrə amortizasiya hesablandıqda və təmir fonduna ayırmalar aparıldıqda istifadə olunur.

Açar sözlər: *heyvandarlıq, təsərrüfat, mühasibat uçotu, amortizasiya, əmək*

Turgut Mayis Hajizade

Theoretical and practical basis of accounting in livestock farms

Abstract

Important steps are being taken in our country to organize the accounting and auditing of livestock farms. It is important to study the methodology and practical rules of accounting and auditing in this area of agriculture. In modern times, the role of accounting and auditing in the management of resources and ensuring transparency in livestock farms is undeniable. Investigation of necessary sources of information and elimination of distorted sources, as well as keeping records of farm statistics are necessary factors in regulating this activity. Preparation of accounting documents in livestock farms, organization and management of document flow is possible on the basis of a well-mastered accounting process. In all three, it is necessary to look at the economic practices conducted in the regions of the country. In the experience of other countries, it would be more effective to apply in our country, looking at the accounting documents. The principle of the relevance of our topic is the organization of accounting and auditing in livestock farms.

Labor consumption in livestock is primarily recorded in the documents on the calculation of depreciation and allocations to the repair fund. Document forms are used in plant growing when calculating the depreciation of fixed assets and making allocations to the repair fund.

Key words: *livestock, economy, accounting, amortization, work*

Giriş

Kənd təsərrüfatı milli iqtisadiyyatın ən mühüm sahələrindən biridir və bütövlükdə iqtisadiyyatın inkişafında mühüm rol oynayır. O, əsasən bir sıra sənaye sahələrini xammal və kənd təsərrüfatı məhsulları ilə təmin edir. Kənd təsərrüfatının qarşısında duran ən mühüm vəzifə: (Səbzəliyev, 2002)

- kənd təsərrüfatı istehsalının davamlı inkişafını və onun sabitliyini və rəqabət qabiliyyətini təmin etmək;
- Əhalinin xammala və ərzaq məhsullarına olan tələbatını tam ödəmək üçün bitkiçilik və heyvandarlıq istehsalının səmərəliliyini hərtərəfli artırmaq;
- kənd təsərrüfatı məhsulları üçün zəruri dövlət ehtiyatlarını yaratmaq lazımdır.

Kənd təsərrüfatında mühasibat uçotunun təşkilinə təsir edən əsas amil onun spesifik xüsusiyyətləri ilə bağlıdır ki, onlardan biri də istehsal prosesinin müddətidir. Məsələn, elə sahələr var ki, orada istehsal prosesi bu il başlayır və gələn il başa çatır. Bu, həmin sahələrdə yarımçıq istehsalla nəticələnir. Bundan əlavə, kənd təsərrüfatının bəzi sahələrində istehsal mövsümi xarakter daşıyır. (Əliyev, 2002)

Bu o deməkdir ki, il ərzində əmək ehtiyatlarından, kənd təsərrüfatı texnikasından, toxumdan, yemdən, mineral gübrələrdən və digər materiallardan qeyri-bərabər (müntəzəm) istifadə olunur. Bu da öz növbəsində yüksək istehsal ehtiyatlarının yaradılmasına gətirib çıxarır. Kənd təsərrüfatının mühüm xüsusiyyətlərindən biri də ondan ibarətdir ki, istehsaldan buraxılan məhsul və onun satışından əldə olunan gəlir nizamsız və fasilələrlə alınır. İl ərzində bütün məhsullar planlaşdırılmış maya dəyərinə gətirilərək satılır. Sənayedən fərqli olaraq istehsal edilmiş və satılan məhsulların faktiki maya dəyəri (ayda bir dəfə) yalnız ilin sonunda hesablanır və kənarlaşmalar müəyyən edilir, planlaşdırılmış maya dəyərinə düzəlişlər edilir, yəni faktiki maya dəyərinə və maliyyə nəticələrinə (mənfəət və ya zərər) gətirilir. Xalq təsərrüfatının kənd təsərrüfatı sektoru kommertiya təşkilatları qrupuna aiddir. Odur ki, bu sahədə mühasibat uçotu Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi tərəfindən təsdiq edilmiş Kommertiya Təşkilatları üçün Milli Standartlarla tənzimlənir (bu bərdə 3.9-cu sualda ətraflı məlumat verilmişdir). Kənd təsərrüfatında mövsümlilik nəticəsində əmək obyektləri uzun müddət təbii proseslərə məruz qalır. Məhz buna görə də sənayedən fərqli olaraq iş vaxtı istehsal vaxtı ilə üst-üstə düşmür. Burada ilboyu qeyri-müntəzəm əmək sərf olunur, məhsul ilin müəyyən vaxtında yığılır. (Səbzəliyev, 2014)

Kənd təsərrüfatında mühasibat uçotunun ikinci fərqləndirici xüsusiyyəti il ərzində alınan məhsulların qiymətləndirilməsi ilə bağlıdır. Yuxarıda qeyd edildiyi kimi, məhsullar ilin plan maya dəyəri ilə qiymətləndirilir. Mühasibat uçotunun üçüncü xüsusiyyəti “Kənd təsərrüfatı məhsullarının toplanması üçün hazır məhsul” 204/2 adı altında əsas əmək əşyaları növlərinin (toxum, yem) və məhsulun əmtəə hissəsinin birləşməsidir. Bu da ondan irəli gəlir ki, toxum və xammal mənbəyi onların öz istehsalı olan məhsuldur. Hesabat sənədlərində bitki qalıqları təyinatından asılı olaraq ayrı-ayrı maddələrlə: yem, toxum və əkin materialları və satış üçün nəzərdə tutulmuş əmtəə məhsulları ilə aparılır. Mühasibat uçotunun dördüncü xüsusiyyəti məhsulun yığılması və tarlaya yüklənməsi, habelə onun yolda və anbarda hərəkəti zamanı nəzarəti qeyd edən sənədləşmə sistemi ilə xarakterizə olunur. Mühasibat uçotunun beşinci xüsusiyyəti heyvanların növlər və zootexniki (cins-yaş) qrupları üzrə onların geniş çoxalmasına və hərəkətinin uçotunun aparılması qaydasıdır. Kökəlmə və böyütmə mal-qaranın saxlanması çəkilən xərclər uçota alınır, heyvanların diri çəkisi hesablanır və bu proseslərə nəzarət etmək üçün çəki artımı hesablanır və əsas sürüyə ötürülən, satılan və saxlanılan mal-qaranın faktiki sayı hesablanır. (Terexova, 2008)

204/2 N- Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının 30.01.2012-ci il tarixli qərarı ilə təsdiq edilmiş “Kommertiya təşkilatları üçün uçot planı”nda bitkiçilik və heyvandarlıq üzrə toxumların və yem və əmtəəlik məhsullarının uçotunun aparılması məqsədi ilə. .2017 No Q-01 “Kənd təsərrüfatı məhsullarının yığılması üçün hazır məhsul” sintetik hesabı nəzərdə tutulmuşdur. Kənd təsərrüfatı istehsalının əsas sahələri üzrə xərclərin uçotu üçün 202 Noli “İstehsal məsrəfləri” sintetik hesabı üzrə “Bitkiçilik” və “Heyvandarlıq” subhesabları açılır. Ümumi istehsal və ümumi təsərrüfat xərclərinin uçotu üçün 721 Noli “İnzibati xərclər” sintetik hesabından istifadə edilir. Kənd təsərrüfatında mühasibat uçotunun qarşısında duran vəzifələr aşağıdakılardır (Abbasov, Məmmədov, Cabbarov, 2017):

1. İstehsal ehtiyatlarından, kənd təsərrüfatı texnikasından, məhsuldar heyvanlardan və digər əsas fondlardan səmərəli istifadəyə nəzarət;
2. Kənd təsərrüfatı məhsullarının vaxtında qəbuluna və dövlətə satış planının yerinə yetirilməsinə nəzarət;
3. Kənd təsərrüfatı məhsullarının istehsalı üzrə məsrəflərin uçotunun və faktiki maya dəyərinin hesablanması düzgün təşkili;

4. Maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin nəticələrinin düzgün müəyyən edilməsinə, mənfəətin bölüşdürülməsinə və büdcə qarşısında öhdəliklərin vaxtında yerinə yetirilməsinə nəzarət;

5. Hesabatların vaxtında hazırlanması və təqdim edilməsi.

Kənd təsərrüfatında mühasibat uçotunda olan fərqlərlə yanaşı, ümumi (oxşar) cəhətləri də vardır. Bunlara əsas vəsaitlərin, ehtiyatların, pul vəsaitlərinin, amortizasiya və inventarların uçotu daxildir. Eyni zamanda kənd təsərrüfatında ilkin sənədləşmənin vahid (müəyyənləşdirilmiş) formalarından, eyni hesabat formalarından, mühasibat uçotunun jurnal-order formasının eyni registrlərindən istifadə olunur. Bioloji aktivlərin uçotu müəssisənin istehsal-təsərrüfat fəaliyyətindəki rolundan və onun spesifik xüsusiyyətlərindən asılı olaraq Hesablar Planının birinci bölməsinin 13-cü maddəsində öz əksini tapmışdır. Bioloji aktivlərin müəssisə tərəfindən tanınması meyarlarına aşağıdakılar daxildir (Abbasov, 2009).

a) müəssisənin keçmiş hadisələrin yaratdığı aktivlərə nəzarət etmək imkanı;

b) aktivlə bağlı gələcək iqtisadi səmərələrin müəssisəyə daxil olması ehtimalı;

c) aktivin ədalətli dəyəri və ədalətli dəyəri etibarlı şəkildə ölçülə bilər.

Bu meyarlara cavab verən aktivlər ilkin dəyərlə uçota alınır.

Hesablar planının 13-cü maddəsi "Bioloji aktivlər" özündə aşağıdakı hesabları birləşdirir:

131 N-li "Bioloji aktivlərin dəyəri"

132 N-li "Bioloji aktivlər üzrə yığılmış amortizasiya və qiymətdən düşmə zərərləri"

131 N-li "Bioloji aktivlərin dəyəri" sintetik hesabında müəssisədə istifadə edilən bitkilərin və heyvanların hərəkəti haqqında ümumiləşdirilmiş məlumatlar əks etdirilir.

131 N-li "Bioloji aktivlərin dəyəri" sintetik hesabına aşağıdakı subhesablar açılır:

131.1 "Bitkilərin dəyəri"

131.2 "Heyvanların dəyəri"

131.1 N-li "Bitkilərin dəyəri" subhesabında bioloji aktiv kimi təsnifləşdirilən bitkilərin (şalban istehsalı üçün əkilmiş ağaclar, çay yarpaqlarının yığılması üçün əkilmiş çay kolları, üzüm istehsalı üçün əkilmiş üzüm tingləri meyvə istehsalı üçün əkilmiş meyvə ağacları və digər çoxillik əkmələr) dəyəri əks etdirilir.

131.2 N-li "Heyvanların dəyəri" subhesabında müəssisənin mülkiyyətində olan və bioloji aktiv kimi təsnifləşdirilən heyvanların dəyəri əks etdirir ki, bunlara da süd və ət istiqamətli mal-qara, yun və ət istiqamətli qoyunlar, quşlar, donuzlar, işçi heyvanları və s. daxildir.

132 N-li "Bioloji aktivlər üzrə yığılmış amortizasiya və qiymətdən düşmə zərərləri" hesabına aşağıdakı subhesablar açılır:

132.1 N-li "Bioloji aktivlər üzrə yığılmış amortizasiya" 132.2 N-li "Bioloji aktivlər üzrə qiymətdən düşmə zərərləri"

132.1 N-li "Bioloji aktivlər üzrə yığılmış amortizasiya" subhesabına aşağıdakı subhesablar açılır:

132.1.1 N-li "Bitkilər üzrə yığılmış amortizasiya"

132.1.2 "Heyvanlar üzrə yığılmış amortizasiya"

132.2 N-li "Bioloji aktivlər üzrə qiymətdən düşmə zərərləri" subhesabına aşağıdakı subhesablar açılır:

132.2.1 "Bitkilər üzrə qiymətdən düşmə zərərləri"

132.2.2 "Heyvanlar üzrə qiymətdən düşmə zərərləri"

Mühasibat uçotu subyektləri tərəfindən mühasibat uçotu memorial-order blankı, jurnal-order blankı və ya digər formalar əsasında əl ilə və ya avtomatlaşdırılmış rejimdə aparılır. Azərbaycan Respublikası Maliyyə Nazirliyi Kollegiyasının 2016-cı il 18 yanvar tarixli Q-02 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş sintetik uçotun memorial-order forması müvafiq olaraq həyata keçirilir.

Kənd təsərrüfatı üzrə heyvandarlıq sahəsində nəzarətin zəruriliyi aşağıdakı amillərdən irəli gəlir (Abbasov, Məmmədov, Cabbarov, 2017):

- kənar təsirlərdən;

- daxili təsirlərdən.

Kənar təsirlərə aiddir:

- təbii-iqlim amilləri;

- resurslardan asılılıq;
- istehsalat-texniki potensialın mövcudluğu;
- bazar iqtisadiyyatı şəraitinə müvafiq olan idarəetmə vərdişlərinin aşağı olması.

Daxili təsirlərə aiddir:

- xərclərin səmərəli idarəetməsi sisteminin olmaması;
- uçot və hesabatlılığın aşağı səviyyədə olması;
- zəif təsərrüfatdaxili nəzarət sistemi.

Belə bir şəraitdə müasir tələblərə cavab verməyə qadir olan idarəetmə və nəzarət üsul və formalarının tətbiqinə obyektiv ehtiyac yaranır. Bu, kənd təsərrüfatında mühasibat uçotu ilə bağlı bütün sahələrə - statistikaya, vergilərə və müstəqil auditə aiddir. (Abbasov, 2013)

Kənd təsərrüfatında heyvandarlıq sahəsində əsaslandırılmış idarəetmə qərarları qəbul etməyə imkan verən etibarlı məlumatlara çıxış yalnız müstəqil audit də daxil olmaqla müasir nəzarət sisteminin formalaşdırılması yolu ilə əldə edilə bilər. İqtisadiyyatın bu sahəsində auditin vacib hissəsi ondan ibarətdir ki, o, iqtisadiyyatın müşahidə edilməsi çətin olan bütün sektorunda şəffaflığı təmin edə bilər. Buraya ilk növbədə yardımçı və kəndli təsərrüfatlarının istehsal etdiyi məhsulların və pərakəndə, topdan, qeyri-formal məşğulluq, daşınar və daşınmaz əmlak, təbii ehtiyatlar (su və s.), xammal və ehtiyatlar (gübrələr, kimyəvi maddələr, toxumlar, ehtiyat hissələri və s.). Nəzarətin düzgün təşkili sahibkarlara bir tərəfdən idarəetmə məqsədləri üçün informasiya əldə etməyə, digər tərəfdən isə dövləti planlaşdırma, yardımçı resurslarla təminat, uzunmüddətli idxalı əvəzetmə strategiyalarının işlənilib hazırlanması, ərzaq məhsulları ilə təmin etmək üçün zəruri olan məlumatlarla təmin etməyə imkan verəcək (Səbzəliyev, 2003).

Kənd təsərrüfatının inkişafının Azərbaycan iqtisadiyyatının prioritet sahələrindən biri olduğunu nəzərə alsaq, heyvandarlıqda icbari auditin tətbiqinin aktualığı ön plana çıxır.

“Kənd təsərrüfatı kooperasiyası haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununda nəzərdə tutulduğu kimi, kooperativlərin, yəni heyvandarlıq təsərrüfatlarının auditini “Auditor xidməti haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa uyğun aparılmalıdır.

Kooperativlərdə auditin aparılmasını aşağıdakılar zəruri edir: (Mahmudov, 2000)

- Qanunvericiliyin tələblərinin yerinə yetirilməsi;
- Rəhbərlik və mülkiyyətçi tərəfindən idarəetmə ilə bağlı əsaslandırılmış qərarların qəbul edilməsinə imkan verən dürüst məlumatların əldə edilməsi;
- Maliyyə hesabatı istifadəçiləri (Dövlət, müvafiq icra hakimiyyəti orqanları, bank, sığorta və s. təşkilatlar) tərəfindən dürüst məlumatların əldə edilməsi;
- Audit zamanı aşkar edilmiş nöqsan və çatışmazlıqların aradan qaldırılması məqsədləri;
- Kooperativ üzvlərinin kooperativin maliyyə vəziyyəti, maliyyə nəticələri və gözlənilən dividendlər barədə məlumatlandırılması.

Heyvandarlıq təsərrüfatında auditin əhəmiyyəti aşağıdakılardan ibarətdir: (Abbasov, 2015)

- kooperativin fəaliyyətinin şəffaflığını yüksəldir;
- biznes tərəfdaşlarının kooperativlərə etimadını artırır;
- bütün maraqlı tərəfləri etibarlı uçot və hesabat məlumatları ilə təmin etməklə qərar qəbul etmə proseslərini optimallaşdırır;
- neqativ hallara qarşı qabaqlayıcı tədbirlər sistemi təşkil etməyə şərait yaradır.

Müstəqilliyini əldə etmiş respublikamız bazar iqtisadiyyatı astanasındadır. Bazar iqtisadiyyatı şəraitində düzgün fəaliyyət göstərmək üçün ilk növbədə istehsalın artırılması, düzgün bölüşdürülməsi və istifadə edilməsi, bu proseslərin müşahidə və nəzarəti həyata keçirilməli, pozulmuş təsərrüfat əlaqələri bərpa edilməli, maliyyə-kredit mexanizmləri gücləndirilməlidir. Bütün bu proseslər təsərrüfat uçotunun köməyi ilə həyata keçirilir. Təsərrüfatın idarə edilməsi və nəzarəti üçün məlumatların əldə edilməsi təkcə müşahidə yolu ilə deyil, həm də müşahidə nəticəsində əldə edilmiş məlumatların rəqəmlərlə ifadə edilməsi yolu ilə həyata keçirilir. Bazar iqtisadiyyatının problemləri həll edilərkən əldə edilən göstəricilər yaranan mülkiyyət formalarında uçota alınmalıdır ki, onlardan istənilən vaxt iqtisadiyyatı idarə etmək üçün istifadə olunsun. Yeni mülkiyyət formalarının təsərrüfat fəaliyyətini təşkil edən ayrı-

ayrı hadisələrin müşahidəsi və uçotu onların kəmiyyət ifadəsini əks etdirir. Budda təsərrüfat uçotunun əsas məzmunudur (Bədəlov, 2017).

Bitkiçiliyin uğurlu inkişafı da öz növbəsində heyvandarlığın daha yaxşı inkişafına imkan verir. Heyvandarlıq əhalinin ən qiymətli ərzaq məhsulları olan ət, süd, yumurta və s. tələbatını təmin edir, yeyinti və yüngül sənayenin isə xammala ehtiyacı var. Heyvandarlıq da öz növbəsində məhsuldarlığı artırmaq üçün lazım olan üzvi gübrə ilə təmin edir (Əzizova, 2016).

Kənd təsərrüfatının bu həyatı sahəsinin, yəni ictimai heyvandarlığın inkişafına, məhsuldarlığının artırılmasına həmişə böyük diqqət yetirilib.

Heyvandarlıqda qarşıya qoyulan vəzifələrin yerinə yetirilməsində heyvandarlıq xərclərinin və məhsul buraxılışının uçotunun səmərəli təşkili mühüm əhəmiyyət kəsb edir.

Nəticə

Hazırda respublikamızda mühasibat uçotu və audit xidmətinin inkişafında heyvandarlıq təsərrüfatının xüsusi çəkisi üstünlük təşkil edir. Mühasibat uçotu və auditin xidmətinin heyvandarlıq təsərrüfatlarından inkişafının təmini üçün bu sahədə yüksək ixtisaslı və peşəkar auditorların hazırlanması, auditin planlaşdırılmasının düzgün təşkilinin aparılması, sənədləşdirmənin və uçotun düzgün, tam və dolğun məlumatlarla yazılması, bu istiqamətdə əsaslı tədbirlər hesab edilir.

Beləliklə, audit müasir daxili nəzarət forması və müəssisənin daxili nəzarət sisteminin tərkib hissəsi olaraq aktivlərin və uçot məfhumlarının qorunmasını, əks etdirilmiş maliyyə-təsərrüfat əməliyyatlarının düzgünlüyünü, tamlığını, dolğunluğunu və müvafiqliyini, həmçinin vaxtında düzgün maliyyə hesabatının hazırlanmasını təmin edir və məqsədi müəssisənin idarəetmə sisteminin səmərəliliyinin qiymətləndirilməsidir.

Ədəbiyyat

1. Abbasov İ.M., Məmmədov İ.A., Cabbarov A.S. (2017), "Mühasibat uçotu (sahələr üzrə)", dərslik, Bakı: Elm.
2. Abbasov Q. Ə. (2015), "Mühasibat uçotunun nəzəriyyəsi", Bakı: Şərq-Qərb.
3. Abbasov Q. Ə. (2013), "Sifirdən başlanan mühasibat uçotu" Bakı: Şərq-Qərb.
4. Abbasov Q.Ə. (2005), "Mühasibat uçotunun nəzəriyyəsi. Bakı: BDU
5. Bədəlov Q. (2017), "Auditin əsasları fənni", Bakı: Gənclik .
6. Əliyev R.B. "İqtisadi təhlilin nəzəriyyəsi", Bakı, 2002
7. Əzizova X.C. (2016), "Məhsulun maya dəyərinin kalkulyasiyası" dərs vəsaiti, Bakı, Elm, 242 səh.
8. Fətullayev R. (2015), "Beynəlxalq mühasibatlığa giriş", Bakı: Gənclik.
9. Mahmudov İ.M., Zeynalov T.Ş., Quliyev F.M. (2000), "İqtisadi təhlil, Bakı.
10. Səbzəliyev S. M. (2003), "Maliyyə hesabatının beynəlxalq standartları", Bakı.
11. Səbzəliyev S. M., S. Ə. İbrahimova, Ə. İ. Daşdəmirov (2002), "Mühasibat uçotunun nəzəriyyəsi" fənni üzrə test və tapşırıqların məcmuəsi, dərs vəsaiti.
12. Səbzəliyev S. M., Y. Mustafayev, N. Musayeva (2014), "Mühasibat uçotu". Bakı: Elm.
13. Terexova V. A. (2008), "Maliyyə uçotu", Bakı: Elm

Rəyçi: i.ü.f. d. Niyazi İsmayilov

Göndərib: 26.04.2022

Qəbul edilib: 28.05.2022